2025/1539

25.7.2025

NÕUKOGU DIREKTIIV (EL) 2025/1539,

18. juuli 2025,

millega muudetakse direktiivi 2006/112/EÜ käibemaksunormide osas, mis on seotud maksukohustuslastega, kes teevad võimalikuks imporditud kaupade kaugmüügi, ning kolmandatelt territooriumidelt või kolmandatest riikidest imporditud kaupade kaugmüügi erikorra ja impordikäibemaksu deklareerimise ja tasumise erikorra kohaldamisega

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artiklit 113,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

olles edastanud seadusandliku akti eelnõu liikmesriikide parlamentidele,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi arvamust, ([1])

võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust, ([2])

toimides seadusandliku erimenetluse kohaselt

ning arvestades järgmist:

(1) On tõendatud, et impordi ühe akna süsteemi (IOSS) kasutamine hõlbustab impordiga seotud käibemaksukohustuste täitmist ja kindlustab täitmise suurema määra ning tagab seeläbi, et ei teki liidu tarneid kahjustavaid konkurentsimoonutusi, mida põhjustab vähem tulemuslik maksukogumine kolmandatest riikidest pärit väikese väärtusega saadetiste impordilt liidu tarbijatele. Pidades silmas impordi eksponentsiaalset kasvu, on vaja IOSSi kasutamist veelgi stimuleerida. Seega tuleks selle eesmärgi saavutamiseks reeglina kohustada tarnijaid või eeldatavaid tarnijaid, kes ei ole IOSSis registreeritud, kuid teevad IOSSi kohaldamisalasse kuuluvaid tarneid, tasuma impordikäibemaksu ja käibemaksu imporditud kaupade kaugmüügilt kaupade lõppsihtkoha liikmesriikides, mis eeldaks ettevõtja registreerimist kõigis nendes liikmesriikides.

(2) Selleks et kaitsta liikmesriikide maksutulusid, peaksid tarnijad või eeldatavad tarnijad, kelle asukoht ei ole liidus ja kes ei kasuta IOSSi, olema kohustatud määrama maksuesindaja, kes võtab enda kanda kõik käibemaksukohustused, mis on seotud kõigi tingimustele vastavate impordisaadetistega. Seda kohustust ei tuleks kohaldada, kui tarnija või eeldatava tarnija asukoht on komisjoni rakendusotsuses (EL) 2021/942 ([3]) loetletud riigis või riigis, millega impordi liikmesriik on sõlminud vastastikuse abi lepingu. Täitmise tagamise tõhustamiseks on maksuesindaja kasutamise kohustuse rakendamine seega asjakohane ja proportsionaalne meede tarnijate või eeldatavate tarnijate jaoks, kelle asukoht ei ole liidus ja kes ei kasuta IOSSi.

(3) Käibemaksu tasumise eesmärgil sellise maksuesindaja määramise tingimused tuleks viia kooskõlla tingimustega, mis reguleerivad väljaspool liitu asuvate tarnijate või eeldatavate tarnijate kohustust määrata IOSSi kasutamiseks vahendaja, et tagada võrdsed tingimused käibemaksu kogumiseks tingimustele vastava imporditud kaupade kaugmüügi pealt. Sellest tulenevalt peaks teatavatel väljaspool liitu asuvatel tarnijatel või eeldatavatel tarnijatel olema maksuesindaja nii impordikäibemaksu kui ka imporditud kaupade kaugmüügi käibemaksu jaoks igas liikmesriigis, kus sellised tarned toimuvad. Kuna aga impordi liikmesriik ja kaupade lõppsihtkoha liikmesriik imporditud kaupade kaugmüügi korral on juhul, kui IOSSi ei kasutata, sama liikmesriik, ei pruugi olla vaja määrata selles konkreetses liikmesriigis kahte erinevat maksuesindajat.

([1]) 8. juuli 2025. aasta arvamus (*Euroopa Liidu Teatajas* seni avaldamata).
([2]) ELT C, C/2024/1579, 5.3.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/1579/oj.
([3]) Komisjoni 10. juuni 2021. aasta rakendusotsus (EL) 2021/942, millega kehtestatakse nõukogu direktiivi 2006/112/EÜ rakenduseeskirjad seoses nende kolmandate riikide loetelu koostamisega, millega liit on sõlminud vastastikuse abi lepingu, mis on oma ulatuselt sarnane nõukogu direktiivi 2010/24/EL ja nõukogu määruse (EL) nr 904/2010 kohaste lepingutega (ELT L 205, 11.6.2021, p. 80, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_impl/2021/942/oj).

(4) Kui IOSSi ei kasutata, kogub tingimustele vastavatelt saadetistelt impordikäibemaksu otse kaupade lõppsihtkoha liikmesriik, mis on liikmesriik, kus import aset leiab. Kui aga IOSSi kasutatakse, on import impordikäibemaksust vabastatud ning tarnija või eeldatav tarnija kogub käibemaksu imporditud kaupade kaugmüügilt ja maksab selle oma registreerimisliikmesriigile, kes edastab käibemaksu asjaomasele tarbimisliikmesriigile. Seda olukorda tuleks seega arvesse võtta, kui kehtestatakse tingimused maksuesindaja määramiseks juhul, kui IOSSi ei kasutata. Kui kehtestatakse tingimused vahendaja määramiseks juhul, kui IOSSi kasutatakse, on liikmesriikidel lubatud nõuda tagatisi, mis on piisavad ning proportsionaalsed vahendamisse puutuvate isikute ja tehingutega seotud riskidega.

(5) Kaudsetel tolliesindajatel on märkimisväärne roll saadetiste impordiga seotud menetlustes. Kuigi nende ülesanded on peamiselt seotud tollieeskirjadega, võib neil olla aktiivne roll selle tagamisel, et kogutakse impordikäibemaksu. Praegu on see võimalik, kui kaudne tolliesindaja on määratud impordikäibemaksu tasumise eest vastutavaks isikuks. Käesoleva direktiiviga kehtestatud IOSSi kasutamise stimuleerimise meetmete kohaselt võiks aga kaudset tolliesindajat pidada vastutavaks impordikäibemaksu tasumise eest, kui kaudne tolliesindaja tegutseb impordikäibemaksu tasumise eest vastutava isiku maksuesindajana. Kuna maksuesindajana tegutsemine on kaudse tolliesindaja jaoks võimalus, kuid mitte kohustus, on asjakohane võimaldada liikmesriikidel impordikäibemaksu tasumise tagamiseks näha ette, et kaudsed tolliesindajad, kes ei tegutse maksuesindajana, on impordikäibemaksu tasumise eest solidaarselt vastutavad. Lisaks sellele peaks liikmesriikidel olema võimalik ette näha, et impordikäibemaksu tasumise eest vastutavad solidaarselt muud isikud, näiteks isikud, kes vastutavad tollivõla tasumise eest tollireeglite rikkumise korral.

(6) Käesoleva direktiiviga kehtestatud IOSSi kasutamise stimuleerimise meetmete kohaselt vastutab impordikäibemaksu tasumise eest süstemaatiliselt tarnija või eeldatav tarnija. Järelikult, kui tarnija, eeldatav tarnija ja asjakohasel juhul nende määratud maksuesindaja või isik, keda saab pidada impordikäibemaksu tasumise eest solidaarselt vastutavaks, ei täida teatavate imporditud kaupadega seotud käibemaksukohustusi, ei lubata kõnealuseid kaupu vabasse ringlusse. Selleks et vältida soetaja jaoks negatiivseid tagajärgi, mis tulenevad sellest, et impordikäibemaksu tasumise eest vastutavad isikud ei täida nõudeid, peaks liikmesriigid võimaldama lubada, et soetaja tasub oma nõusolekul tarnija või eeldatava tarnija poolt tasumisele kuuluva impordikäibemaksu, kui viimased ei täida registreerimis- ja maksekohustusi ning kui tarnija või eeldatav tarnija ei ole impordi hetkel tollideklaratsiooni esitavale isikule teada. Liikmesriikidel peaks aga olema lubatud kehtestada selle võimaluse kohaldamiseks asjakohased tingimused ja kord, et vältida olukorda, kus impordikäibemaksu tasumine soetaja poolt vähendaks käesoleva direktiiviga kehtestatud IOSSi kasutamise stimuleerimise meetmete tõhusust. See makse ei tohiks piirata soetaja võimalust nõuda asjaomaste tsiviilõigusnormide alusel tarnijalt või eeldatavalt tarnijalt impordikäibemaks tagasi. Kuna kõnealuse võimaluse eesmärk on ületada raskused, mis tulenevad impordisaadetiste puhul üleminekust soetaja vastutuselt tarnija vastutusele, peaks komisjon hindama, kas on põhjendatud jätta need õigusnormid kehtima pärast tollireformi lõpuleviimist.

(7) Nõukogu direktiivi 2006/112/EÜ ([4]) XII jaotise 7. peatükis sätestatud erikorraga nähakse ette, et tingimustele vastava imporditud kaupade kaugmüügi korral vastutab impordikäibemaksu tasumise eest soetaja. See on vastuolus eesmärgiga kanda vastutus üle soetajalt tarnijale või eeldatavale tarnijale ning panna neile süstemaatiline kohustus tasuda kõnealuste kaupadega seotud impordikäibemaksu. Isegi juhul, kui impordikäibemaksu tasub soetaja, jääb põhimõtteliselt vastutavaks tarnija või eeldatav tarnija. Seetõttu ei tuleks erikorda enam kohaldada ja see tuleks välja jätta.

(8) Kooskõlas liikmesriikide ja komisjoni 28. septembri 2011. aasta ühise poliitilise deklaratsiooniga selgitavate dokumentide kohta ([5]) kohustuvad liikmesriigid põhjendatud juhtudel lisama ülevõtmismeetmeid käsitlevale teatele ühe või mitu dokumenti, milles selgitatakse seost direktiivi osade ja ülevõtvate liikmesriigi õigusaktide vastavate osade vahel. Käesoleva direktiivi puhul leiab seadusandja, et nimetatud dokumentide esitamine on põhjendatud.

(9) Kuna käesoleva direktiivi eesmärki, nimelt ühtse käibemaksukohustuslasena registreerimise kontseptsiooni edendamist liidus, saab saavutada ainult liidu tasandil, võib liit võtta meetmeid kooskõlas Euroopa Liidu lepingu artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse põhimõttega. Kõnealuses artiklis sätestatud proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt ei lähe käesolev direktiiv nimetatud eesmärgi saavutamiseks vajalikust kaugemale.

([4]) Nõukogu 28. novembri 2006. aasta direktiiv 2006/112/EÜ, mis käsitleb ühist käibemaksusüsteemi (ELT L 347, 11.12.2006, lk 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2006/112/oj).

([5]) ELT C 369, 17.12.2011, lk 14.

(10) Direktiivi 2006/112/EÜ tuleks seetõttu vastavalt muuta,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA DIREKTIIVI:

Artikkel 1

Direktiivi 2006/112/EÜ muudatused, mis jõustuvad 1. juulil 2028

Direktiivi 2006/112/EÜ muudetakse järgmiselt.

1) Artikkel 201 asendatakse järgmisega:

„*Artikkel 201*

1. Impordil tasub käibemaksu isik või tasuvad käibemaksu isikud, kelle impordi liikmesriik on määranud isikuteks, kes on kohustatud käibemaksu tasuma või keda ta sellisena tunnustab.

2. Erandina käesoleva artikli lõikest 1 on impordikäibemaksu kohustatud tasuma tarnija või asjakohasel juhul artikli 14a lõike 1 kohaselt eeldatav tarnija, kes tegeleb kolmandatelt territooriumidelt või kolmandatest riikidest imporditud kaupade kaugmüügiga, mille suhtes saaks kohaldada XII jaotise 6. peatüki 4. jaos sätestatud erikorda.

3. Kui käesoleva artikli lõikes 2 osutatud tarnija või eeldatava tarnija asukoht ei ole ühenduses, vaid kolmandas riigis, millega liit ega impordi liikmesriik ei ole sõlminud vastastikuse abi lepingut, mis oma ulatuselt sarnaneks nõukogu direktiivis 2010/24/EL (*) ja määruses (EL) nr 904/2010 sätestatuga, määrab see tarnija või eeldatav tarnija impordikäibemaksu tasumise eest vastutavaks isikuks impordi liikmesriigis asuva maksuesindaja.

4. Kui kaupade import on vastavalt artikli 143 lõike 1 punktile ca maksust vabastatud, siis käesoleva artikli lõiget 3 ei kohaldata.

(*) Nõukogu 16. märtsi 2010. aasta direktiiv 2010/24/EL vastastikuse abi kohta maksude, maksete ja teiste meetmetega seotud nõuete sissenõudmisel (ELT L 84, 31.3.2010, lk 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2010/24/oj).“

2) Lisatakse järgmine artikkel:

„*Artikkel 201a*

Ilma et see piiraks artikli 201 lõigete 2 ja 3 kohaldamist ning juhul, kui isikud, kes on kohustatud tasuma impordikäibemaksu, ei täida oma kõnealustest lõigetest tulenevaid maksukohustusi, võivad liikmesriigid vastavalt nende kehtestatud tingimustele ja korrale lubada soetajal maksta impordikäibemaksu, mida nimetatud isikud on kohustatud tasuma.“

3) Artikli 204 lõiget 1 muudetakse järgmiselt:

a) teine lõik asendatakse järgmisega:

„Kui maksustatava tehingu teeb maksukohustuslane, kelle asukoht ei ole liikmesriigis, kus käibemaks tasumisele kuulub, ja tema asukohariigiga puudub juriidiline vastastikust abi käsitlev kokkulepe, mis oma ulatuselt sarnaneks direktiivis 2010/24/EL ja määruses (EL) nr 904/2010 sätestatuga, võivad liikmesriigid samuti ette näha, et isikuks, kes on kohustatud käibemaksu tasuma, on ühendusevälise maksukohustuslase määratud maksuesindaja.“;

b) lisatakse järgmine lõik:

„Erandina käesoleva lõike esimesest ja teisest lõigust määrab maksukohustuslane, kes on vastavalt artikli 201 lõikele 3 kohustatud määrama maksuesindaja, maksuesindaja isikuks, kes on kohustatud tasuma käibemaksu kolmandatelt territooriumidelt või kolmandatest riikidest imporditud kaupade kaugmüügilt, mille suhtes saaks kohaldada XII jaotise 6. peatüki 4. jaos sätestatud erikorda.“

4) Artiklisse 205 lisatakse järgmine lõik:

„Artikli 201 lõigetes 2 ja 3 osutatud juhul võivad liikmesriigid samuti ette näha, et impordikäibemaksu tasumise eest vastutab solidaarselt mõni muu isik peale soetaja ja isiku, kes on kohustatud käibemaksu tasuma.“

5) Lisatakse järgmine artikkel:

„*Artikkel 205a*

Komisjon esitab liikmesriikide esitatud teabe põhjal 31. märtsiks 2032 nõukogule hindamisaruande artikli 201 lõigetes 2, 3 ja 4, artikli 201a, artikli 204 lõike 1 neljanda lõigu ja artikli 205 teise lõigu sätete toimimise kohta, sealhulgas nende mõju kohta siseturu toimimisele, hindab artikli 201a ja artikli 205 teise lõigu kehtima jätmise vajadust ning esitab vajaduse korral asjakohase seadusandliku ettepaneku.“

6) XII jaotise 7. peatükk jäetakse välja.

Artikkel 2

Ülevõtmine

1. Liikmesriigid võtavad vastu käesoleva direktiivi järgimiseks vajalikud õigus- ja haldusnormid ja avaldavad need 30. juuniks 2028. Liikmesriigid teatavad nendest viivitamata komisjonile.

Nad kohaldavad kõnealuseid norme alates 1. juulist 2028.

Kui liikmesriigid need normid vastu võtavad, lisavad nad nende ametlikul avaldamisel nendesse või nende juurde viite käesolevale direktiivile. Sellise viitamise viisi näevad ette liikmesriigid.

2. Liikmesriigid edastavad komisjonile käesoleva direktiiviga reguleeritavas valdkonnas nende poolt vastu võetud põhiliste riiklike õigusnormide teksti.

Artikkel 3

Jõustumine

Käesolev direktiiv jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Artikkel 4

Adressaadid

Käesolev direktiiv on adresseeritud liikmesriikidele.

Brüssel, 18. juuli 2025

Nõukogu nimel

eesistuja

M. BJERRE